

עג הישן עם אשתו ובניו איך יתנהג ובו ג' סעיפים:

א שנים שהם ישינים ערומים ומתכסים בטלית אחד ובשר שניהם נוגעים זה בזה לא יקרא קריאת שמע אלא אם כן היתה טלית מפסקת ביניהם^א ממתניהם ולמטה^ב מפני שנגעית בשרם ממתניהם ולמטה מביאה אותו לידי הרהור^ג בשעת קריאתו (א) ואסור משום ד' ולא יראה כך ערות דבר^ה.

ואף על פי שאין הכתוב מדבר אלא בערותו ממש כשהיא מוגלה ונראית כמו שיתבאר שם^ו מכל מקום מדברי סופרים בשעה שה' אלהיך מתהלך בקרב מחניך^ז והיינו כשעוסק בקריאת שמע או בתפלה או בתלמוד תורה כמו שיתבאר בס' ע"ד^ח כל דבר שמביא לידי הרהור נקרא ערוה כמו שאמרו^ט טפה באשה ערוה כמו שיתבאר בס' ע"ה^י.

ואף על פי (ב) א' שאפילו לערוה ממש מועיל כיוסו כאן אין כיוסו מועיל כיון שמכל מקום הוא בא לידי הרהור על ידי שמרגיש נגיעת בשר חברו כבשרו ממתנים ולמטה ומטעם זה אסרו שמיעת קול זמר אשה שהיא ערוה אף על פי שהקול אינו נראה אלא נשמע לו מביאו לידי הרהור כמו שיתבאר בס' ע"ה^י.

(כמה דברים אמורים (ג) א' כשקורא קריאת שמע או מתפלל או מדבר בדברי תורה כפיו אבל להרהר בדברי תורה מותר אפילו כשערוהו ממש מוגלה מטעם שיתבאר בס' ע"ה^י כ"ש ששומע קול אשה או ששוכב עם אשתו בקירוב בשר אפילו שלא בחזרת פנים אע"פ שאסור לקרות כפיו כמו שיתבאר ומטעם זה מותר להרהר בדברים שבקדושה בשעת

קונטרס אחרון

(א) ואסור משום ולא יראה בו' כ"מ ממה שאמרו^{טו} טפה באשה וקול ערוה. ואיסורן אינן אלא משום הרהור כמ"ש הרשב"א^{טז} עיין ב"י^{יז} (ומשום חשש הרהור אסור אפי' בתלמוד תורה^{יח} כמבואר מב"י^{יט} שהעתיק לשון המרדכי^כ ולשון הראב"ד). ולהרהר (בדברי תורה^{כא}) נגד טפה פשיטא דשרי^{כב}:

(ב) וע"פ שאפי' לערוה ממש מועיל כיוסו בו' אבל א"ל דמשום הרהור לתוד אסור דא"כ בחזורים דבסי' ל"ח^{כג} למה לא אסרם בק"ש ע"ש בב"י דמהרהרים בק"ש ומאי שנא ק"ש מתפילין ודו"ק:

(ג) בד"א בשקרא ק"ש בו' צ"ע אם אפשר להרהר ב' הרהורים בבת א' ואל' אין מקום לדברים אלו ודו"ק^{כד}:

טו ברכות כד, א.

טז בחדושי לברכות שם ד"ה אמר רב חסדא (ו"ה) והא דאמר רב יוחנן בשם הראב"ד. וראב"ה סי' עו (נעקק בהגהות מיימוניות פ"ג מהל' ק"ש אות ס).

יז סי' עה ר"ה טפה.

יח כדלקמן בפנים.

יט שם.

כ ברכות פ"ג (רמז פ) בשם רא"ם כספר ורי"ם סי' שצב.

כא בדפ"ר ליתא.

כב כדלקמן בפנים. ע"ה הע"ב (וירוש' ח, ג).

כג בב"י ד"ה ומתב עוד הכל בו בשם מר"ם. לעיל שם ס"ד.

כד ע"ה תהליך מק"ב. קני' השלשון כמזא מק"א. אפקסתא דעניא סי' פו מק"ב. חקרי הלכות ח"ו כ"ה, א. קובץ דברי תורה (גני), א, מ.

א ברייתא ברכות כד, א. מור וש"ע סעיף א.

ב רמב"ם הל' ק"ש פ"ג ד"ה. ש"ע שם.

ג כסף משנה שם. לבוש סעיף א.

ד ע"ה בקונטרס אחרון.

ה דברים כג, מו.

ו אצ"ל תיבות "ואף על פי ... סופרים" לקמן אחרי תיבות

"בשעה ... בס' ע"ה".

ז לקמן סי' עה סעיף א.

ח ס"א וש"נ. וראה גם קונטרס אחרון ס"ק א.

ט ברכות כד, א.

י סעיף א.

יא ע"ה בקונטרס אחרון. וע"ה הע"ב (וירוש' ח, ג).

יב סעיף ג. וע"ה קונטרס אחרון ס"ק א וש"נ.

יג ע"ה בקונטרס אחרון.

יד סעיף ג. וע"ה ק"א ס"ק א.

הלכות קריאת שמע עג"ד

תשמיש¹³ שהרהור אינו כריבור לענין זה אע"פ שהוא כריבור לענין להרהר במכאובת המטונפות¹⁴):

ב היתה אשתו ישנה עמו א"צ להפסקת מלית בינו לבינה מפני שאשתו בגופו¹⁵ שהואיל שרגלו בה לא יבא לידי הרהור¹⁶ אבל מ"מ אינו קורא אלא בחזרת פנים ממנה דהיינו שיהיו שניהם אחוריהם זה לזה¹⁷ כדי שלא יהיה בשרה נוגע בערותו או בשרו בערותה ויבא לידי הרהור? ויש מי שאוסר¹⁸ אף באשתו שלא בהפסקת מלית ונכון לחוש לדבריו¹⁹:

ג היה ישן עם בניו בעודם קמנים מותר לקרות²⁰ בחזרת פנים בלא הפסקת מלית²¹ שאין לחוש שמא יבא לידי הרהור מחמת נגיעת בשר הקמנים בבשרו²² כל שאין בשרו נוגע בערותו ולא בשרם בערותו²³ ואם הם גדולים צריך להפסקת מלית.

עד כמה הם חשובים קמנים התינוק עד שיהיה לו י"ב שנה והתינוקת עד שתהיה לה י"א שנה²⁴ ואפילו הביאו ב' שערות בתוך זמן הזה אינן כלום ובשנת י"ג לתינוק ושנת י"ב לתינוקת אם הביאו ב' שערות אסור בלא הפסקת מלית ואם לאו מותר²⁵ ומשנת י"ג ואילך לתינוק וי"ב לתינוקת אפילו לא הביאו ב' שערות אסור בלא הפסקת מלית²⁶:

עד שלא לברך כשאבריו רואים את הערוה וכו' ז' סעיפים:

א כתוב בתורה²⁷ ושבת וכסית וכו' כי ה' אלהיך מתהלך בקרב מחניך וגו' והיה מחניך קדוש ולא יראה כד ערות דבר וגו' מכאן למדו חכמים²⁸ שבכל מקום שה' אלהינו מתהלך עמנו דהיינו כשאנו עוסקים בקריאת שמע²⁹ ובתפלה³⁰ או כדברי תורה³¹ צריך להיות המחנה קדוש שלא תראה מגולה שם³² ושלא יראה ה' בנו ערות דבר דהיינו שלא יהיה דבר ערוה כנגד פניו של אדם³³ הקורא או מתפלל כמלא עינו³⁴ מפני שעיקר מחנהו של אדם הוא כנגד פניו³⁵ וצריך שיהיה מחנה זה קדוש שלא יראה בו ה' ערות דבר ואיסור זה הוא מן התורה³⁶.

והחכמים הוסיפו שהמקומות אשר ה' שוכן בהם בקרבנו שהם ראשו ולבו של אדם הקורא

לט' דמב"ם הל' ק"ש פ"ג ה"ט מור וש"ע שם.

סימן עד

- א דברים כג, דרמז.
- ב רבא בברכות כה, ב.
- ג ברכות כז, א, כה, א"כ.
- ד רמב"ם הל' תפלה פ"ד ה"ה רבינו ירוחם נתיב ג ח"ד. מור וש"ע סי' צ סעיף כו. וראה גם לקמן סי' עה ס"א ופ"ג.
- ה מודחי פרק ג דברכות (רמז פ) בשם רא"ם (בספר ידאים סי' שצב). הרב רבינו יונה שם ר"ה אבל צלויק. וראה גם לעיל סי' ע"א וק"א ס"ק א. לקמן סי' עה ס"ו. ולענין תפילין מגולים עי' לעיל סי' מג ס"ו. ולענין ספרים מגולים עי' סידור (הל' תפילין). ולענין ברכות עי' לקמן סי' צא ס"ב. סי' ר"ס"ג. ובחיו"ד סי' א ס"ק נב.
- ו ראה ברכות כה, א"כ. ובדלקמן סי' ערפ.
- ז שם כה, ב.
- ח שם כה, א.
- ט עיי' ביח דמ"א סוף ס"י עה.
- י ט"ז ב"ד ס"ד ר"ס"ג. וכי"ח בגמרא שבת קכ, א.

- כה עי' ראשית הכמה שער הקדושה פמ"ג.
- כו בדלקמן רש"י פה וש"ג.
- כז רב יוסף בברכות שם. פ"י רבינו הנאל (הובא באור ירוע ה"א סי' קלג). ר"ף ורמב"ם שם. ריעה ה"א במור וש"ע ס"ב.
- כח דמ"י שם ר"ה אשתו בגופו.
- כט כסף קדושה הלכות ק"ש פ"ג ה"ה. מ"א ס"ק א.
- ל דמ"י שם ר"ה ואפילו אשתו (והיא) עמרת וקנים ריש סי' ע"ד).
- לא רא"ש ברכות פ"ג סי' לה בשם רבינו יצחק. ותוספות רבינו הוה"ה ברכות שם ר"ה הובא דאמתר.
- לב וש"ע שם.
- לג בדרייתא שם. מור וש"ע סעיף ג.
- לד רמב"ם הל' ק"ש פ"ג ה"ה. מור וש"ע שם.
- לה לבוש מעוף ג.
- לו ב"י דגא כה"מ [ברכות פ"ג סי' לה בשם אורי ירוע (ח"א) סי' קלג בשם תוספות רבינו יהודה ברכות שם ר"ה הובא דאמתר]. וכי"ח מ"א סוף ס"י ע"ד.
- לז (רב חסדא) בגמרא שם ובלישנא בתרא. ר"ף ורא"ש שם. מור וש"ע פ"ד.
- לח הרב רבינו יונה ברכות כה, א. רא"ש שם. וש"ע שם.